

lisans 33-soz-p48-30-pencere-hakimiyet-ve-intizamdan-vahdet-delili - Set 1

1-) Metinde kelâm âlimlerinin ayrıntılı izahlarına neden girilmemektedir? (15 kelime)

Tafsilatın büyük eserlere

2-) İdare ve hükmetme yetkisinin ortak kabul etmemesi hangi günlük örneklerle açıklanıyor? (17 kelime)

Bir yerde birden fazla

3-) Zayıf ve sınırlı insan idaresinden hareketle hangi daha büyük sonuca varılıyor? (18 kelime)

İnsanlardaki küçük idarelerde bile

4-) Metne göre ulûhiyet ve rububiyetin vazgeçilmez neticesi nedir? (5 kelime)

Teklik

5-) Kâinattaki düzen, birliğe nasıl delil sayılmaktadır? (19 kelime)

En küçük şeyden en

6-) Eğer ilahlıkta ortaklık bulunsaydı evrende ne görülmesi beklenirdi? (10 kelime)

Düzen bozulur,

7-) İnsan bakışı kusur aradığında hangi neticeye ulaştığı ifade ediliyor? (15 kelime)

Ne kadar dikkatle

8-) Bu kusursuz düzenin ana delili olduğu hakikat nedir? (7 kelime)

Kâinatın

9-) Metnin ana mesajı kısaca nasıl özetlenebilir? (12 kelime)

Evrendeki tam düzen

10-) Bu pasajdan çıkan sonuç, tevhid açısından nasıl ifade edilir? (10 kelime)

Evrenin kusursuz

lisans 33-soz-p48-30-pencere-hakimiyet-ve-intizamdan-vahdet-delili - Set 2

1-) Otuzuncu Pencere'nin amacı hangi inancı temellendirmektedir? (9 kelime)

Zorunlu var

2-) Metinde neden özellikle hâkimiyet ve âmiriyet kavramları öne çıkarılmaktadır? (12 kelime)

Çünkü yönetme ve

3-) Köyden devlete doğru sıralanan örneklerin ortak fikri nedir? (13 kelime)

Aynı alanda birden

4-) İnsan idaresindeki bu durum, ilâhî rububiyet hakkında hangi kıyasa kapı açıyor? (14 kelime)

Eksik ve muhtaç

5-) Metinde kâinattaki düzene dair hangi kapsamlı tablo çiziliyor? (16 kelime)

Sineğin kanadından göklerdeki büyük

6-) Bu ahengin insan üzerinde bırakması beklenen manevi tesir nedir? (7 kelime)

Kişiyi

7-) Bir ortak bulunsaydı düzenin bozulacağı düşüncesi hangi mantığa dayanıyor? (15 kelime)

Ayrı iradelerin müdahalesi,

8-) Kusur aramak için tekrar tekrar bakma vurgusu neyi göstermektedir? (12 kelime)

İncelemenin yüzeysel değil

9-) Gözün kusur bulamadan geri dönmesi neyin işaretidir? (7 kelime)

Kâinattaki

10-) Pasajın sonunda ortaya konan kesin hüküm nedir? (6 kelime)

Kâinatın

lisans 33-soz-p48-30-pencere-hakimiyet-ve-intizamdan-vahdet-delili - Set 3

1-) Bu bölümde kelâm geleneğine ait hangi ispat çizgisine işaret edilmektedir? (8 kelime)

İmkân ve

2-) Metinde “yalnız bir-iki ışık gösterme” tavrının benimsenmesi neyi anlatır? (13 kelime)

Konunun tamamını değil,

3-) Yönetimde rakip kabul etmeme düşüncesi neden insan örnekleriyle başlatılıyor? (12 kelime)

Soyut hakikati somut

4-) İki muhtar, iki müdür, iki vali ve iki hükümdar örnekleri artan bir şekilde neyi pekiştiriyor? (7

kelime)

Ortak

5-) Metne göre mutlak kudret sahibi için müdahaleyi reddetme neden daha köklüdür? (12 kelime)

Çünkü onun hâkimiyeti

6-) Evrendeki en belirgin şahit olarak hangi özellik gösteriliyor? (8 kelime)

Her şeyi

7-) En küçükten en büyüğe aynı düzenin görülmesi hangi yorumu destekler? (11 kelime)

Bütün âlemin

8-) Kur’ân ayetlerine yapılan atıf, ortaklık halinde ne olacağını nasıl özetliyor? (12 kelime)

Birden fazla ilah

9-) İnsan bakışının kusur bulamaması yalnız gözlemi mi, yoksa hükmü de içeriyor mu? (13 kelime)

Hem gözlemi hem

10-) Bu pasaj üniversite seviyesinde bir öğrenci için hangi temel iman dersini verir? (14 kelime)

Kâinatı dikkatle okumak,

lisans 33-soz-p48-30-pencere-hakimiyet-ve-intizamdan-vahdet-delili - Set 4

1-) Bu metinde Allah'ın varlığı kadar özellikle hangi sıfatı öne çıkarılmaktadır? (8 kelime)

Birliği ve

2-) Ayrıntılı kelâmî tartışmaların başka eserlere bırakılması burada nasıl bir anlatım tarzı doğuruyor? (12 kelime)

Daha kısa, özlü

3-) Yönetimde ortaklığın reddi hangi temel ilkeye bağlanıyor? (10 kelime)

Amirlik ve

4-) Küçük bir yerleşimden büyük devlete kadar verilen örnekler neden önemlidir? (13 kelime)

Aynı kuralın küçük

5-) İnsandaki eksik yönetim örneğinden ilâhî idareye geçişte hangi akıl yürütme yapılıyor? (15 kelime)

Zayıf gölgede bile

6-) Kâinattaki düzen için “en açık delil” denilmesinin sebebi nedir? (13 kelime)

Çünkü bu düzen

7-) Sineğin kanadı ile gök cisimlerinin birlikte anılması neyi vurgular? (10 kelime)

Aynı ilâhî

8-) Düzenin bozulmamış olması, çok ilah fikrine karşı nasıl bir cevap oluşturur? (15 kelime)

Çok ilah olsaydı

9-) Kusur arayan bakışın başarısız kalması hangi yönüyle anlamlıdır? (12 kelime)

Şüpheli bir incelemenin

10-) Bütün pasajın vardığı imanî sonuç nedir? (10 kelime)

Kâinatın düzeni,

lisans 33-soz-p48-30-pencere-hakimiyet-ve-intizamdan-vahdet-delili - Set 5

1-) Bu pencerede kullanılan delillendirme yöntemi daha çok gözleme mi, soyut kabule mi yaslanıyor?
(13 kelime)
Her ikisini de

2-) Metnin başında klasik kaynaklara atıf yapılmasının işlevi nedir? (11 kelime)
Konunun köklü

3-) Otoritenin rakip istememesi düşüncesi nasıl günlük hayat üzerinden anlaşılır hale getiriliyor? (11 kelime)
Aynı yerde

4-) İnsanlardaki bu durum, Allah'ın rububiyeti hakkında ne öğretir? (8 kelime)
Allah'ın mutlak

5-) Kâinattaki nizamın "şahit" olarak sunulması ne demektir? (9 kelime)
Düzenin bizzat

6-) Metne göre nizam karşısında aklın tavrı nasıl olmalıdır? (11 kelime)
Hayret edip

7-) "Bir zerre kadar ortaklık olsa" ifadesi hangi ince noktayı vurgular? (10 kelime)
En küçük

8-) Tekrar tekrar bakmaya rağmen bozukluk bulunamaması, delilin gücünü nasıl etkiler? (9 kelime)
Delili kuvvetlendirir;

9-) Bu bölümde fesadın görülmemesi neden önemlidir? (11 kelime)
Çünkü bozulma

10-) Son cümledeki hüküm tevhid bakımından neden önemlidir? (12 kelime)
Çünkü evrenin düzenini

lisans 33-soz-p48-30-pencere-hakimiyet-ve-intizamdan-vahdet-delili - Set 6

1-) Otuzuncu Pencere’de ispat edilmek istenen esas hakikat nedir? (7 kelime)

Allah’ın

2-) Konunun ayrıntısı neden burada uzatılmadan geçilmektedir? (15 kelime)

Çünkü geniş açıklamaların

3-) Amirlik ve hâkimiyetin ortak kabul etmemesi hangi temel mantığa dayanır? (13 kelime)

Son karar merciinin

4-) Verilen idare örnekleri arasında ortak tema nedir? (6 kelime)

İki

5-) Bu örneklerden hareketle ilâhî hâkimiyet için hangi netice çıkarılıyor? (12 kelime)

Mutlak kudret sahibi

6-) Kâinattaki uyum neden sadece güzel bir manzara olarak değil, delil olarak da görülüyor? (14 kelime)

Çünkü bu uyum,

7-) Küçük ve büyük varlıkların birlikte anılması hangi kapsamı gösterir? (9 kelime)

Delilin sadece

8-) Eğer ortaklık olsaydı metne göre hangi üç sonuç beklenirdi? (10 kelime)

Düzenin bozulması,

9-) Kusur arayan nazarın eli boş dönmesi nasıl yorumlanmalıdır? (10 kelime)

Evrende gerçek

CEVAP ANAHTARI

lisans 33-soz-p48-30-pencere-hakimiyet-ve-intizamdan-vahdet-delili - Set 1 -

CEVAPLAR

1-) Metinde kelâm âlimlerinin ayrıntılı izahlarına neden girilmemektedir?

Tafsilatın büyük eserlere bırakıldığı, burada ise sadece Kur'an'ın feyzinden gelen birkaç parlak noktanın gösterileceği belirtilmektedir.

2-) İdare ve hükmetme yetkisinin ortak kabul etmemesi hangi günlük örneklerle açıklanıyor?

Bir yerde birden fazla yönetici bulunmasının düzeni bozacağı misalleriyle anlatılıyor; köy, nahiye, vilayet ve memleket örnekleri veriliyor.

3-) Zayıf ve sınırlı insan idaresinden hareketle hangi daha büyük sonuca varılıyor?

İnsanlardaki küçük idarelerde bile müdahale kabul edilmediğine göre, mutlak kudret sahibinin rububiyetinde ortaklığa hiç yer olmayacağı sonucuna gidiliyor.

4-) Metne göre ulûhiyet ve rububiyetin vazgeçilmez neticesi nedir?

Teklik ve eşsiz oluş gereğidir.

5-) Kâinattaki düzen, birliğe nasıl delil sayılmaktadır?

En küçük şeyden en büyük varlıklara kadar uyumlu bir nizam bulunması, her şeyin tek bir irade ile yönetildiğini göstermektedir.

6-) Eğer ilahlıkta ortaklık bulunsaydı evrende ne görülmesi beklenirdi?

Düzen bozulur, şekiller karışır ve bozukluğun izleri açıkça ortaya çıkardı.

7-) İnsan bakışı kusur aradığında hangi neticeye ulaştığı ifade ediliyor?

Ne kadar dikkatle bakılırsa bakılsın gerçek bir aksaklık bulunamadığı, bakışın yorgun dönmek zorunda kaldığı söyleniyor.

8-) Bu kusursuz düzenin ana delili olduğu hakikat nedir?

Kâinatın bir tek Rabbin idaresinde bulunduğu hakikatidir.

9-) Metnin ana mesajı kısaca nasıl özetlenebilir?

Evrendeki tam düzen ve çatışmasız işleyiş, ilahlığın bir olduğunu kesin şekilde göstermektedir.

10-) Bu pasajdan çıkan sonuç, tevhid açısından nasıl ifade edilir?

Evrenin kusursuz işleyişi, ilahlığın bölünemez ve tek olduğunu açıkça göstermektedir.

lisans 33-soz-p48-30-pencere-hakimiyet-ve-intizamdan-vahdet-delili - Set 2 -

CEVAPLAR

1-) Otuzuncu Pencere'nin amacı hangi inancı temellendirmektir?

Zorunlu var olan tek Allah'ın varlığını ve birliğini delillendirmektir.

2-) Metinde neden özellikle hâkimiyet ve âmiriyet kavramları öne çıkarılmaktadır?

Çünkü yönetme ve hükmetme sıfatı, tabiatı gereği rakip ve ortak kabul etmez.

3-) Köyden devlete doğru sıralanan örneklerin ortak fikri nedir?

Aynı alanda birden fazla son söz sahibi bulunursa huzur ve düzenin bozulacağı fikridir.

4-) İnsan idaresindeki bu durum, ilâhî rububiyet hakkında hangi kıyasa kapı açıyor?

Eksik ve muhtaç insanlarda bile ortaklık kargaşa doğuruyorsa, mutlak rububiyette bunun imkânsız olduğu anlaşılır.

5-) Metinde kâinattaki düzene dair hangi kapsamlı tablo çiziliyor?

Sineğin kanadından göklerdeki büyük cisimlere kadar her yerde hayranlık uyandıran bir ölçü ve ahenk bulunduğu anlatılıyor.

6-) Bu ahengin insan üzerinde bırakması beklenen manevi tesir nedir?

Kişiye hayret, takdir ve tesbihe sevk etmesidir.

7-) Bir ortak bulunsaydı düzenin bozulacağı düşüncesi hangi mantığa dayanıyor?

Ayrı iradelerin müdahalesi, tek bir nizamın sürmesini engelleyeceği için çatışma ve fesat doğuracağı mantığına dayanıyor.

8-) Kusur aramak için tekrar tekrar bakma vurgusu neyi göstermektedir?

İncelemenin yüzeysel değil ısrarlı ve dikkatli yapıldığını; buna rağmen bozukluk bulunamadığını göstermektedir.

9-) Gözün kusur bulamadan geri dönmesi neyin işaretidir?

Kâinattaki intizamın son derece sağlam olduğunun işaretidir.

10-) Pasajın sonunda ortaya konan kesin hüküm nedir?

Kâinatın intizamı, Allah'ın birliğinin kesin delilidir.

lisans 33-soz-p48-30-pencere-hakimiyet-ve-intizamdan-vahdet-delili - Set 3 -

CEVAPLAR

- 1-) Bu bölümde kelâm geleneğine ait hangi ispat çizgisine işaret edilmektedir?
İmkân ve hudûs esaslı ispat yoluna işaret edilmektedir.
- 2-) Metinde “yalnız bir-iki ışık gösterme” tavrının benimsenmesi neyi anlatır?
Konunun tamamını değil, özlü ve ruha tesir eden bazı delilleri sunma niyetini anlatır.
- 3-) Yönetimde rakip kabul etmeme düşüncesi neden insan örnekleriyle başlatılıyor?
Soyut hakikati somut ve herkesin anlayacağı günlük örneklerle yaklaştırmak için böyle yapılıyor.
- 4-) İki muhtar, iki müdür, iki vali ve iki hükümdar örnekleri artan bir şekilde neyi pekiştiriyor?
Ortak otorite çoğaldıkça karışıklığın da büyüyeceğini pekiştiriyor.
- 5-) Metne göre mutlak kudret sahibi için müdahaleyi reddetme neden daha köklüdür?
Çünkü onun hâkimiyeti sınırlı değil, tam ve mutlak olduğu için ortaklıkla bağdaşmaz.
- 6-) Evrendeki en belirgin şahit olarak hangi özellik gösteriliyor?
Her şeyi kuşatan mükemmel düzen ve uyum gösteriliyor.
- 7-) En küçükten en büyüğe aynı düzenin görülmesi hangi yorumu destekler?
Bütün âlemin tek bir ilim ve kudretle idare edildiği yorumunu destekler.
- 8-) Kur’ân ayetlerine yapılan atıf, ortaklık halinde ne olacağını nasıl özetliyor?
Birden fazla ilah olsaydı düzenin devam etmeyeceğini ve bozulmanın ortaya çıkacağını bildiriyor.
- 9-) İnsan bakışının kusur bulamaması yalnız gözlemi mi, yoksa hükmü de içeriyor mu?
Hem gözlemi hem hükmü içeriyor; dikkatli araştırma sonunda düzenin tam olduğu sonucuna varılıyor.
- 10-) Bu pasaj üniversite seviyesinde bir öğrenci için hangi temel iman dersini verir?
Kâinatı dikkatle okumak, tevhidin aklî ve gözleme dayalı delillerini görmeye vesile olur dersini verir.

lisans 33-soz-p48-30-pencere-hakimiyet-ve-intizamdan-vahdet-delili - Set 4 -

CEVAPLAR

- 1-) Bu metinde Allah'ın varlığı kadar özellikle hangi sıfatı öne çıkarılmaktadır?
Birliği ve ortak kabul etmeyen rububiyeti öne çıkarılmaktadır.
- 2-) Ayrıntılı kelâmî tartışmaların başka eserlere bırakılması burada nasıl bir anlatım tarzı doğuruyor?
Daha kısa, özlü ve doğrudan kalbe hitap eden bir anlatım ortaya çıkarıyor.
- 3-) Yönetimde ortaklığın reddi hangi temel ilkeye bağlanıyor?
Amirlik ve hâkimiyetin tabiatı gereği müdahaleyi kabul etmemesi ilkesine bağlanıyor.
- 4-) Küçük bir yerleşimden büyük devlete kadar verilen örnekler neden önemlidir?
Aynı kuralın küçük ölçekte de büyük ölçekte de geçerli olduğunu göstermek için önemlidir.
- 5-) İnsandaki eksik yönetim örneğinden ilâhî idareye geçişte hangi akıl yürütme yapılıyor?
Zayıf gölgede bile ortaklık bozgunculuk çıkarıyorsa, hakiki ve mutlak hâkimiyette bunun asla kabul edilmeyeceği söyleniyor.
- 6-) Kâinattaki düzen için “en açık delil” denilmesinin sebebi nedir?
Çünkü bu düzen herkesin gözlemleyebileceği kadar yaygın ve kesintisiz şekilde bütün varlıklarda görünmektedir.
- 7-) Sineğin kanadı ile gök cisimlerinin birlikte anılması neyi vurgular?
Aynı ilâhî düzenin hem küçükte hem büyükte hüküm sürdüğünü vurgular.
- 8-) Düzenin bozulmamış olması, çok ilah fikrine karşı nasıl bir cevap oluşturur?
Çok ilah olsaydı çatışma sebebiyle bozulma görülmesi gerekirdi; bozulma olmadığı için bu fikir geçersiz kalır.
- 9-) Kusur arayan bakışın başarısız kalması hangi yönüyle anlamlıdır?
Şüpheli bir incelemenin bile nizamı inkâr edecek delil bulamadığını göstermesi yönüyle anlamlıdır.
- 10-) Bütün pasajın vardığı imanî sonuç nedir?
Kâinatın düzeni, Allah'ın varlığını ve özellikle birliğini kesin biçimde gösterir.

lisans 33-soz-p48-30-pencere-hakimiyet-ve-intizamdan-vahdet-delili - Set 5 -

CEVAPLAR

- 1-) Bu pencerede kullanılan delillendirme yöntemi daha çok gözleme mi, soyut kabule mi yaslanıyor? Her ikisini de kullanıyor; hem aklî ilkelere hem de evrendeki gözlenen düzene dayanıyor.
- 2-) Metnin başında klasik kaynaklara atıf yapılmasının işlevi nedir? Konunun köklü bir ilim geleneğine dayandığını ve ayrıntılarının oralarda bulunduğunu göstermektir.
- 3-) Otoritenin rakip istememesi düşüncesi nasıl günlük hayat üzerinden anlaşılır hale getiriliyor? Aynı yerde birden fazla yönetici bulunmasının huzuru kaçıracağı örnekleri verilerek somutlaştırılıyor.
- 4-) İnsanlardaki bu durum, Allah'ın rububiyeti hakkında ne öğretir? Allah'ın mutlak yönetiminde bölünme ve ortaklık düşünülmemeyeceğini öğretir.
- 5-) Kâinattaki nizamın "şahit" olarak sunulması ne demektir? Düzenin bizzat kendi haliyle Allah'ın birliğine delil olması demektir.
- 6-) Metne göre nizam karşısında aklın tavrı nasıl olmalıdır? Hayret edip takdir etmeli ve bu düzenin sahibini tesbih etmeye yönelmelidir.
- 7-) "Bir zerre kadar ortaklık olsa" ifadesi hangi ince noktayı vurgular? En küçük bir paylaşım ihtimalinin bile kozmik düzenle bağdaşmayacağını vurgular.
- 8-) Tekrar tekrar bakmaya rağmen bozukluk bulunamaması, delilin gücünü nasıl etkiler? Delili kuvvetlendirir; çünkü inceleme derinleştikçe düzen daha da belirginleşir.
- 9-) Bu bölümde fesadın görülmemesi neden önemlidir? Çünkü bozulma yokluğu, çok başlılığın olmadığını ve tek iradenin hükmettiğini gösterir.
- 10-) Son cümledeki hüküm tevhid bakımından neden önemlidir? Çünkü evrenin düzenini doğrudan Allah'ın birliğine bağlayarak meseleyi kesin bir sonuca ulaştırmaktadır.

lisans 33-soz-p48-30-pencere-hakimiyet-ve-intizamdan-vahdet-delili - Set 6 -

CEVAPLAR

1-) Otuzuncu Pencere’de ispat edilmek istenen esas hakikat nedir?

Allah’ın zorunlu varlığı ve ilahlıkta tek oluşudur.

2-) Konunun ayrıntısı neden burada uzatılmadan geçilmektedir?

Çünkü geniş açıklamaların başka ilmî eserlere ait olduğu, burada ise özlü işaretlerin verilmesinin amaçlandığı bildirilmektedir.

3-) Amirlik ve hâkimiyetin ortak kabul etmemesi hangi temel mantığa dayanır?

Son karar merciinin birden fazla olması halinde çekişme ve düzensizlik çıkacağı mantığına dayanır.

4-) Verilen idare örnekleri arasında ortak tema nedir?

İki başlılığın her seviyede karışıklık doğurmasıdır.

5-) Bu örneklerden hareketle ilâhî hâkimiyet için hangi netice çıkarılıyor?

Mutlak kudret sahibi olan Allah’ın rububiyetine başkasının karışmasının imkânsız olduğu neticesi çıkarılıyor.

6-) Kâinattaki uyum neden sadece güzel bir manzara olarak değil, delil olarak da görülüyor?

Çünkü bu uyum, farklı iradelerin çatışmadığını; her şeyin tek bir iradeyle sevk edildiğini gösteriyor.

7-) Küçük ve büyük varlıkların birlikte anılması hangi kapsamı gösterir?

Delilin sadece bir alana değil, bütün yaratılmışlara yayıldığını gösterir.

8-) Eğer ortaklık olsaydı metne göre hangi üç sonuç beklenirdi?

Düzenin bozulması, görünüşün değişmesi ve bozukluğun izlerinin ortaya çıkması beklenirdi.

9-) Kusur arayan nazarın eli boş dönmesi nasıl yorumlanmalıdır?

Evrende gerçek bir çatlak ve düzensizlik bulunmadığının teyidi olarak yorumlanmalıdır.